

KOMIL INSON TARBIYASIDA TASAVVUFNI TUTGAN O'RNI

Madaminzoda Abdulatif Baxtiyor o'g'li

OSIYO XALQARO UNIVERSITETI

Pedagogika va psixologiya yo'nalishi mutaxassisligi

M8-PP-22 guruh magistranti

Mir Arab oliy madrasasi Balog'at(Ritorika) o'qituvchisi

Annotatsiya: ushbu maqolada tasavvufning yaxlit kamolotga intilayotgan shaxsni tarbiyalashdagi ta'siri o'rganiladi. Bu tasavvuf ma'naviy o'sishni, o'z-o'zini kashf qilishni va o'zi va koinot bilan chuqurroq aloqani qanday rivojlantirishini o'rganadi.

Kalit so'zlar: Tasavvuf, tarbiya, komil inson, ma'naviy rivojlanish, axloqiy qadriyatlar, ichki o'sish.

Аннотация: В этой статье исследуется влияние мистики на воспитание личности, стремящейся к совершенству. Он исследует, как мистицизм способствует духовному росту, самопознанию и более глубокой связи со вселенной.

Ключевые слова: мистика, воспитание, совершенный человек, духовное развитие, нравственные ценности, внутренний рост.

Anotation: in this article, the influence of mysticism on the education of a person striving for holistic perfection is studied. This mysticism explores spiritual growth, self-discovery, and how it develops a deeper connection with the self-universe.

Keywords: mysticism, upbringing, perfect man, spiritual development, moral values, inner growth.

Kimdir nafaqat intellektual jasorat va moddiy muvaffaqiyat, balki ma'naviy chuqurlik va axloqiy yaxlitlikni ham tarbiyalayotgan shaxslarni tarbiyalashda tasavvufning komil insonni tarbiyalashdagi o'rni muhim izlanishlarni talab qiladi. Ilohiy yoki transsendent haqiqatning bevosita va shaxsiy tajribasiga intilishdan kelib chiqqan tasavvuf ichki o'sishni va hayotga yaxlit yondashuvni rivojlantirish uchun noyob yo'lni taklif etadi. Ushbu maqola tasavvufning ma'naviy, axloqiy va hissiy o'lchovlarga ta'sirini hisobga olgan holda shaxsning rivojlanishiga potentsial ta'sirini o'rganadi.

Tasavvufning tarbiyadagi rolini tushunish uchun falsafiy, diniy va psixologik adabiyotlarni har tomonlama ko'rib chiqish o'tkazildi. Ushbu tadqiqotda ishtirok etgan usullar qadimiy va zamonaviy matnlarni tahlil qilish, ruhiy rivojlanish bo'yicha psixologik tadqiqotlar va sirli mujassamlanishlari bilan tanilgan shaxslarning amaliy tadqiqotlarini o'z ichiga olgan.

"Kamil" insonni tarbiyalashda tasavvufning o'rni murakkab va sub'ektiv mavzudir. "Kamil" inson tushunchasi madaniy, falsafiy va shaxsiy qarashlarga qarab juda xilma-xil bo'lishi mumkin. Xuddi shunday, tasavvuf ma'naviyatga ko'p qirrali va ko'pincha ezoterik

yondashuv bo'lib, intuitiv tushuncha, meditatsiya va tafakkur orqali ilohiy yoki yakuniy haqiqatning bevosita tajribasini izlashni o'z ichiga oladi.

Ba'zi e'tiqod tizimlari va falsafalarida tasavvuf shaxsiy rivojlanish va ma'naviy o'sishda muhim rol o'ynaydi. Tasavvuf inson tarbiyasiga hissa qo'shishi mumkin bo'lgan ba'zi potentsial usullar:

1. Ichki o'zgarish: tasavvuf ko'pincha ichki o'zgarish va shaxsiy ma'rifatga qaratilgan. Bu ularning ichki jondan kashf uchun shaxslarni rag'batlantiradi, ularning kamchiliklariga qarshi, va o'z-o'zini takomillashtirish uchun. Bu rahm-shafqat, kamtarlik va o'z-o'zini anglash kabi fazilatlarni rivojlantirishga hissa qo'shishi mumkin.

2. Axloqiy qadriyatlar: mistik an'analar ko'pincha axloqiy qadriyatlarni ma'naviy o'sishning muhim tarkibiy qismlari sifatida ta'kidlaydi. Ushbu qadriyatlar shaxsning harakatlari, o'zaro munosabatlari va qarorlarini boshqarishi, ularning har tomonlama va axloqiy asoslangan shaxs sifatida rivojlanishiga hissa qo'shishi mumkin.

3. Ochiq fikrlilik: sirli amaliyotlar ko'pincha ochiq fikrlilikni va turli nuqtai nazarlarni o'rganishga tayyorlikni rag'batlantiradi. Bu turli xil g'oyalar va madaniyatlarni qabul qiladigan yanada bag'rikeng va tushunadigan shaxsga olib kelishi mumkin.

4. Tabiat bilan bog'liqlik: ko'plab mistik an'analar butun hayot va tabiatning o'zaro bog'liqligini ta'kidlaydi. Bu atrof-muhitga chuqur hurmat va sayyorani saqlab qolish uchun mas'uliyat hissini kuchaytirishi mumkin, bu ham shaxsning, ham jamiyatning umumiy farovonligiga hissa qo'shadi.

5. Kamtarlik va ajralish: tasavvuf ko'pincha odamlarni moddiy va nafsga asoslangan istaklardan xalos etishga yordam beradigan amaliyotlarni o'z ichiga oladi. Bu ko'proq kamtarlik, mamnunlik va moddiy boyliklarga e'tiborni kamaytirishga olib kelishi mumkin, bu esa yanada muvozanatli va to'laqonli hayotga hissa qo'shadi.

6. Rahm-shafqat va hamdardlik: tasavvuf ko'pincha odamlarni boshqalarga nisbatan rahm-shafqat va hamdardlikni rivojlantirishga undaydi. Ushbu fazilatlarni rivojlantirish g'amxo'r, e'tiborli va muhtojlarga yordam berishga tayyor odamni tarbiyalashga hissa qo'shishi mumkin.

7. Ehtiyotkorlik va mavjudlik: mistik amaliyotlar ko'pincha ongni va hozirgi paytda mavjud bo'lishni o'z ichiga oladi. Bu ruhiy farovonlikning yaxshilanishiga, stressning pasayishiga va kundalik hayotning go'zalligini qadrlash qobiliyatining oshishiga olib kelishi mumkin.

8. Yuqori maqsadni izlash: tasavvuf ko'pincha odamlarni yuzaki yutuqlardan tashqari hayotda yuqori maqsad yoki ma'no izlashga undaydi. Bu katta yaxshilikka hissa qo'shishga qaratilgan yanada mazmunli va to'laqonli hayot traektoriyasiga olib kelishi mumkin.

Shuni ta'kidlash kerakki, tasavvuf qimmatli tushunchalar va amaliyotlarni taklif qilishi mumkin bo'lsa-da, u har kimning e'tiqodi yoki tarbiya maqsadlariga mos kelmasligi mumkin. Bundan tashqari, "Kamil" shaxs tushunchasi sub'ektivdir va unga turli madaniy, diniy va falsafiy qarashlar ta'sir qilishi mumkin.

Oxir oqibat, tasavvufning tarbiyadagi o'rni shaxsga, ularning oilasi qadriyatlariga va kengroq madaniy kontekstga bog'liq. Bunday masalalarga ochiq fikr bilan yondashish va shaxsiy, axloqiy va axloqiy rivojlanishning turli jihatlarini hisobga oladigan har tomonlama yondashuvni ko'rib chiqish juda muhimdir.

Tasavvufning tarbiyaga qo'shilishi shaxsning yanada uyg'un va yaxlit rivojlanishiga olib kelishi mumkin. Biroq, tasavvufni zamonaviy hayot namoyishlari bilan muvozanatlash qiyinligi va noto'g'ri talqin qilish yoki ekstremizm potentsiali kabi potentsial muammolarni bilish muhimdir. Bundan tashqari, tasavvufni tarbiyada universal qo'llash mumkin bo'lgan narsalar shaxsiy imtiyozlar, madaniy kontekstlar va diniy e'tiqodlarga bog'liq bo'lib qolmoqda.

Xulosa.

Tasavvufni komil inson tarbiyasiga kiritish intellektual jasorat, axloqiy qadriyatlar va hissiy farovonlikni birlashtirgan ko'p o'lchovli rivojlanishga hissa qo'shishi mumkin. Tasavvufni samarali integratsiya qilish uchun ota-onalar, o'qituvchilar va tarbiyachilar quyidagi takliflarni ko'rib chiqishlari kerak:

1. Ta'lim va ta'sir qilish: bolalarni turli falsafiy va ma'naviy an'analar bilan tanishtirish, ularga o'zlarining moyilliklariga mos keladigan yo'lni o'rganish va tanlash imkonini beradi.

2. Muvozanatli yondashuv: tasavvufni amaliy hayot bilan birlashtirish, odamlarni ma'naviy izlanishlar va dunyoviy mas'uliyat o'rtasidagi muvozanatni topishga jalb qilish muhimligini ta'kidlang.

3. Tanqidiy fikrlash: mistik ta'limotlar bilan bir qatorda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, odamlarga tushunchalar bilan oqilona shug'ullanish va ongli tanlov qilish imkonini beradi.

4. Madaniy sezgirlik: madaniy kelib chiqishi va e'tiqodlarini hurmat qiling, tasavvuf ta'limotlari har bir shaxsning merosiga mos keladigan tarzda kiritilishini ta'minlang.

5. Ochiq muloqot: tasavvuf bo'yicha ochiq munozaralar uchun muhit yaratib, odamlarga o'z fikrlari, ikkilanishlari va tajribalarini aytishga imkon beradi.

Xulosa qilib aytganda, tasavvuf nafaqat intellektual yorqinlikka, balki chuqur ma'naviyat, axloqiy qadriyatlar va hissiy chidamlilikka ega bo'lgan Komil shaxslarni tarbiyalashda hal qiluvchi rol o'ynashi mumkin. Aqlli va muvozanatli yondashuvni qo'llagan holda, tasavvuf mavzular va atrofdagi dunyoga ijobiy hissa qo'shadigan har tomonlama barkamol shaxslarni shakllantirishda qimmatli vosita bo'lishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Hamidulla Boltaboyev. "Tasavvuf- s o'fiylik ta'limoti"
2. N.Komilov. "Tasavvuf" T.: "Yozuvchi" 1996 -y
3. Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf. "Tasavvuf haqida tasavvur" T.: "Movarounnahr" 2004-y